

Vuosi- luokka	Ohjelma	Kokonaisuuden nimi	Lyhyt kuvaus kokonaisuudesta	Mahdollinen ulkopuolinen asiantuntija toteutuksen tukena	Kuvaus mahdollisesta opetusmateriaalista / ennakkomateriaalista.	Kuinka kokonaisuus / ohjelma vastaa perusopetuksen opetussuunnitelman sisältöihin ja tavoitteisiin?
1	Kulttuuri- ohjelma	Kirjasto	Ensimmäisellä luokalla tutustutaan kirjastoon joko lähikirjastossa tai kirjastoautolla. Opettajat voivat varata oman ryhmäkohtaisen tutustumiskäynnin lähikirjaston tai kirjastoauton henkilökunnalta.	kirjaston/kirjastoauton henkilökunta (Lahden kaupunginkirjasto)	-	Aidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2: Koulu- tai lähikirjaston toimintaa ja erilaisiin lasten kulttuuritapahtumiin tutustuminen laajentavat oppimisympäristöä luokan ulkopuolelle. Suomen kieli ja kirjallisuus 1.Ik: T13 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa, kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata oppilasta kirjaston käyttöön
1	Ympäristö- kasvatus- ohjelma	Kestävä kouluruoka	Koulun alkaessa lapset tutustuvat kouluravintolaan opettajan ja Päijät-Hämeen Ateriapalveluiden edustajan johdolla. Perehdytys kestävän elämäntavan mukaiseen ruokailuun, positiiviseen ruokapuheeseen ja kaikkea saa maistaa -periaatteeseen. Käydään läpi oppilaiden vaikuttamismahdollisuudet kouluruokailuun.	Päijät-Hämeen Ateriapalveluiden edustaja		Ympäristöoppi 1.Ik ohjata oppilasta pohtimaan kasvua ja kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä sekä elämän perusedellytyksiä S1 Kasvu ja kehitys Perehdytään arjen terveystottumuksiin ja harjoitellaan niihin liittyviä taitoja. S6 Kestävän elämäntavan harjoittelu: Pohditaan omien tekojen merkitystä itselle, muille ihmisille sekä omalle lähiympäristölle. (T14) L7 Osallistaminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen L3 Itsestä ja huolehtiminen ja arjen taidot.
2	Kulttuuri- ohjelma	Sinfonia Lahden konsertti	Sinfonia Lahden konsertissa 2.-luokkalaiset näkevät ja kuulevat orkesterisoitintoja ja osallistuvat konserttiin Sibeliusallossa.	Sinfonia Lahti	Opettajan materiaalin avulla voidaan tutustua konsertissa esitettävään musiikkiin, sinfoniaorkesterin soittimiin ja orkesterin toimintaan.	Musiikin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2: Opetuksessa hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia. Musiikki 2.Ik: T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintönsä leikkien, laulaen ja liikkuen sekä nauttimaan musiikin esteettisestä, kulttuurisesta ja historiallisesta monimuotoisuudesta.
2	Ympäristö- kasvatus- ohjelma	Ohjattu ulko-oppitunti koulun lähiluonnossa	Lapset osallistuvat innostavaan oppituntiin koulun lähiluonnossa. Oppitunti edistää lasten luontokoketusta. Harjoitellaan luonnon havainnointia kaikilla aisteilla ja toimimista luontoympäristössä.	Kunkin ryhmän ohjaus hankitaan ostopalveluna ulko-opetuksen asiantuntijalta	Valmiit tehtävät ulko-oppitunnin pitämiseen	Ympäristöoppi 2.Ik kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestävällä tavalla lähiympäristössä ja kouluyhteisössä T4 Ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristössään S3 Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi: Havainnointia ja luonnossa tutkimisen ja toimimisen taitoja harjoitellaan koulun lähellä erilaisissa luonnonympäristöissä ja rakennetuissa ympäristöissä. Tunnistetaan maastossa yleisimpiä eliölajeja ja niiden elinympäristöjä sekä rakennetun ympäristön kohteita. Havainnoidaan luonnon ominaispiirteitä, ilmiöitä ja ominaisuuksia kaikkina vuodenaikoina. Liikunta 2.Ik: T4 harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä S3 Fyysinen toimintakyky: Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksuja ja hyppyjä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten salissa, luonnossa, lumella ja jäällä)... Tutustutaan monipuolisin ja turvallisin tehtävin liikkumiseen sisällä ja ulkona eri vuodenaikoina eri oppimisympäristöissä.
3	Kulttuuri- ohjelma	Lahden kaupunginteatteri, draamajako tai -työpaja	Kolmannella luokalla oppilaat näkevät Lahden kaupunginteatterin lastennäytelmän. Draamajaksolla tai -työpajassa vahvistetaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja käsitellään esityksen teemoja draamamenetelmin. Jaksot tai työpajat ovat omassa luokassa joko ennen esitystä tai sen jälkeen.	Lahden kaupunginteatteri draamapedagogi (Lahti, perusopetus)	Opettajan materiaalin avulla voidaan tutustua esitettävään näytelmään, joihinkin esityksen teemoihin ja teatterin toimintaan.	Aidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6: Aidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Vuorovaikutus- ja draamataitoja syvennetään erilaisten harjoitusten avulla. Suomen kieli ja kirjallisuus 3.Ik: T15 tukea oppilasta kielellisen ja kulttuurisen identiteetin rakentamisessa ja ohjata arvostamaan eri kulttuureja ja kieliä sekä luoda oppilaalle mahdollisuuksia media- ja kulttuuritarjontaan tutustumiseen sekä oman kulttuurin tuottamiseen S4 Hyödynnetään lapsille ja nuorille suunnattua media- ja kulttuuritarjontaa, esimerkiksi kirjastoja, elokuvia, teatteria ja museota. Ympäristöoppi 3Ik: T10 oppilas toimii ryhmässä erilaisissa rooleissa ja vuorovaikutustilanteissa, ilmaisee itseään ja kuuntelee muita. Hän tunnistaa, ilmaisee ja säätlee tunteitaan.
3	Kulttuuri- ohjelma	Kirjavinkkaus	Kirjaston kirjavinkkaaja käy jokaisessa kolmannessa luokassa innostamassa lukuelämyksen pariin ja vinkkaamassa kohderyhmälle sopiva kirjoja.	kirjavinkkaaja/pedagoginen informaattikko (Lahden kaupunginkirjasto)	-	

3	Kulttuuri-ohjelma	Hiihtomuseo	Hiihtomuseossa tutustutaan mm. hiihtämisen ja mäkihypyn sekä Lahdelle historiallisestikin tärkeiden Salpausselän kisojen historiaan. Museon toimintaosastolla voi kokeilla mäkihypyysimulaattoria. Vierailun yhteydessä tutustutaan myös Salpausselän maastoon ja luontoon.	-	Museon valmistamassa materiaalisia annetaan ehdotuksia vierailun ajankäytöstä ja sisällöstä opettajan suunnittelun tueksi. Vierailun aikana ryhmillä on käytössä valmista materiaalia esim. tehtäväkortteja. Taustamateriaalia voi hyödyntää myös vierailun jälkeen.	Ympäristöoppi 3.lk Ympäristön tutkiminen: paikallinen tarkennus: Tutkitaan Lahden seudun ympäristön erityispiirteitä. Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan: Kolmannella luokalla perehdytään Suomeen eri näkökulmista. T9 Oppilas tutkii ja toimii sekä liikkuu ja retkeilee luonnossa ja rakennetussa ympäristössä. T16 ohjata oppilasta maantieteelliseen ajatteluun, hahmottamaan omaa ympäristöä ja koko maailmaa sekä harjaannuttamaan kartankäyttö- ja muita geometiataitoja
3	Ympäristökasvatus-ohjelma	Lahden luonnon erityispiirre: Salpausselkä	Hiihtomuseovierailun yhteydessä tutustutaan Lahden seudun erityispiirteeseen, Salpausselkään. Liikutaan urheilukeskuksen maastossa, jossa tutustutaan muun muassa suppiin ja jääkauden jälkiin.		Ympäristökasvattajien laatima valmis ohje Urheilukeskuksen maastoretkelle	Ympäristöoppi 3.lk: T9 Oppilas tutkii ja toimii sekä liikkuu ja retkeilee luonnossa ja rakennetussa ympäristössä. T16 ohjata oppilasta maantieteelliseen ajatteluun, hahmottamaan omaa ympäristöä ja koko maailmaa sekä harjaannuttamaan kartankäyttö- ja muita geometiataitoja S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan. Paikallinen tarkennus: Kolmannella luokalla perehdytään Suomeen eri näkökulmista S4 Ympäristön tutkiminen. Paikallinen tarkennus: Tutkitaan Lahden seudun ympäristön erityispiirteitä. L7: Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
4	Tiedekasvatus, Lahden Junnuyliopisto	Kiertotaloutta nelosille -kokonaisuus	Tutustutaan kiertotalouden käsitteeseen, jätteiden lajittelun merkitykseen sekä luontojalanjälkiteemaan.		Valmis opetusmateriaali löytyy perusopetuksen intrasta. Lisäksi kouluille toimitetaan alkuvuodesta 2025 muistipelit, joita kokonaisuudessa pelataan.	Ympäristöoppi 3.lk T12 ohjata oppilasta hahmottamaan ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin käsitteiden avulla sekä kehittämään käsitteitä ennakkoarvioista kohti käsitteiden täsmällistä käyttöä. Paikallinen tarkennus: Tutustutaan erilaisiin karttoihin. T16 ohjata oppilasta maantieteelliseen ajatteluun, hahmottamaan omaa ympäristöä ja koko maailmaa sekä harjaannuttamaan kartankäyttö- ja muita geometiataitoja S3 Löytöretkelle monimuotoiseen maailmaan: Monipuolisten alueellisten esimerkkien ja ajankohtaisten uutisten avulla hahmotetaan Suomen, Pohjoismaiden, Euroopan ja muiden maanosien luonnonympäristöä ja ihmisen toimintaa. Keskeisiä näkökulmia ovat luonnon ja kulttuurien moninaisuuden arvostaminen sekä globaalin ymmärryksen vahvistaminen. Maailmankuvan ja sen alueellisen viitekehyksen rakentamisessa käytetään monipuolisesti karttoja ja muita geometiaa S4 Ympäristön tutkiminen: Sisällöiksi valitaan omaan elinympäristöön liittyviä tutkimustehtäviä. Elinympäristössä kiinnitetään huomiota elolliseen ja elottomaan luontoon, rakennettuun ja sosiaaliseen ympäristöön sekä ympäristön ilmiöihin, materiaaleihin ja teknologisiin sovelluksiin. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Tunnistetaan eliöitä ja elinympäristöjä. S5 Luonnon rakenteet, periaatteet ja kiertokulut: Tutkitaan eliöiden ja niiden elinympäristöjen sekä ihmisen toiminnan vuorovaikutussuhteita. Tutustutaan ravintoketjuihin, eläinten ja kasvien lisääntymiseen, ravinnon tuotantoon ja ruoan reitteihin sekä metsien hyötykäyttöön. S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen: Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, ilmastonmuutos ja sen hillitseminen, luonnonvarojen kestävä käyttö, terveyden edistäminen, oman kulttuuriperinnön vaaliminen, monikulttuurisessa maailmassa eläminen sekä ihmiskunnan globaali hyvinvointi nyt ja tulevaisuudessa. Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan. Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista. Toteutetaan yhteinen vaikuttamisprojekti, jossa harjoitellaan osallistumista ja vaikuttamista paikallisella tai globaalilla tasolla. L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
4	Ympäristökasvatus-ohjelma	Kiertotaloutta Kujalassa ja retki Linnaistensuolle	Opitaan kestävästä kuluttamisesta ja kiertotaloudesta. Vierailaan Kujalan käsittelykeskuksessa ja Linnaistensuolla. Kujalan käsittelykeskuksessa lapset näkevät konkreettisesti jätevirtojen mittakaavat ja oppivat ymmärtämään jätteiden synnyn ehkäisyn ja lajittelun tärkeyden. Linnaistensuolla tutustutaan suoekosysteemiin ja lapset saavat luontokosketusta.	ympäristökasvattaja Kujalassa (Salpakierro) opettaja Linnaistensuolla (Lahti, perusopetus)	Kiertotalousvihko opetusmateriaalina	Ympäristöoppi 4.lk T3 Tukea oppilaan ympäristötietoisuuden kehittymistä sekä ohjata oppilasta toimimaan ja vaikuttamaan lähiympäristössään ja yhteisössään kestävä kehityksen edistämiseksi. Paikallinen tarkennus: Oppilaita ohjataan omatoimiseen lajitteluun, kierrättämiseen ja omasta lähiympäristöstä huolehtimiseen. T12 ohjata oppilasta hahmottamaan ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin käsitteiden avulla sekä kehittämään käsitteitä ennakkoarvioista kohti käsitteiden täsmällistä käyttöä. Paikallinen tarkennus: Ohjataan luonnon monimuotoisuuden arvostamiseen. S4 Ympäristön tutkiminen Paikallinen tarkennus: Tutkitaan Lahden seudun ympäristön erityispiirteitä. S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen Sisältöjä valittaessa otetaan huomioon luonnon monimuotoisuuden vaaliminen, ilmastonmuutos ja sen hillitseminen, luonnonvarojen kestävä käyttö, terveyden edistäminen, oman kulttuuriperinnön vaaliminen, monikulttuurisessa maailmassa eläminen sekä ihmiskunnan globaali hyvinvointi nyt ja tulevaisuudessa. Pohditaan oman toiminnan vaikutuksia itselle, toisiin ihmisiin, eläinten hyvinvointiin, luontoon ja yhteiskuntaan. Harjoitellaan ympäristövastuullista toimintaa omassa lähiympäristössä sekä toisista huolehtimista. L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

4	Kulttuuri-ohjelma	Malva (valinnainen)	Lahden visuaalisten taiteiden museossa Malvassa 4.-luokkalaiset tutustuvat ajankohtaiseen näyttelyyn tai museon perusnäyttelyyn. Vierailulla voidaan harjoitella toimimaan taidemuseoympäristössä ja keskustelemaan erilaisista kuvista ja niiden herättämistä ajatuksista.	-	-	Kuvataide 4. lk: T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja erilaisia kuvallisia välineitä hyödyntäen T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan sekä harjoittelemaan näkemystensä perustelemista T7 ohjata oppilasta tarkastelemaan kuvia eri lähtökohdista ja eri yhteyksissä sekä pohtimaan todellisuuden ja fiktion suhdetta
5	Kulttuuri-ohjelma	Lahden Historiallinen museo	Viidennellä luokalla oppilaat tutustuvat Lahden historiallisen museon näyttelyissä Lahden seudun historiaan. Museokäynnillä harjoitellaan tiedonhakuja sekä tarkkojen ja kuvaavien havaintojen tekemistä.	-	Museon valmistamassa materiaalisia annetaan ehdotuksia vierailun ajankäytöstä ja sisällöstä opettajan suunnittelun tueksi. Vierailun aikana ryhmillä on käytössä valmista materiaalia esim. tehtäväkortteja. Taustamateriaalia voi hyödyntää myös vierailun jälkeen.	Historia 5.lk: T2 johdattaa oppilasta tunnistamaan erilaisia historian lähteitä T3 ohjata oppilasta havaitsemaan historiatiedon tulkinnallisuuden T4 auttaa oppilasta ymmärtämään erilaisia tapoja jakaa historia aikakausiin sekä käyttämään niihin liittyviä historiallisia käsitteitä T7 auttaa oppilasta tunnistamaan muutoksia oman perheen tai yhteisön historiassa sekä ymmärtämään, miten samat muutokset ovat voineet tarkoittaa eri asioita eri ihmisille T10 ohjata oppilasta selittämään, miten tulkinnot saattavat muuttua uusien lähteiden tai tarkastelutapojen myötä
5	Ympäristö-kasvatus-ohjelma	Lahden seudun liikenteen (LSL) kestävän liikkumisen bussikiertue kouluilla	Lapset oppivat kestävästä liikkumisesta ja käytännössä bussilla matkustamisesta, kun LSL toteuttaa paikallisliikenteen bussikiertueen koulujen pihaan. Konkreettisena esimerkkinä myöhemmin luokka suunnittelee ja tekee matkan historialliseen museoon paikallisliikenteen busseilla.	LSL edustaja		T7 ohjata oppilasta ymmärtämään arjen teknologisten sovellusten käyttöä, merkitystä ja toimintaperiaatteita sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään ja luomaan uutta yhdessä toimien S2 Arjen tilanteissa ja yhteisöissä toimiminen T16 Paikallinen tarkennus: Harjoitellaan käyttämään monipuolisesti erilaisia karttoja ja muuta geomediala. S6 Kestävän tulevaisuuden rakentaminen L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot. Oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella toimimaan omasta ja muiden turvallisuudesta huolehtien eri tilanteissa, myös liikenteessä. Perusopetuksen aikana oppilaat harjaantuvat kestävän elämäntavan mukaisiin valintoihin ja toimintatapoihin.
5	Tiede-kasvatus Lahden Junnu-Yliopisto	Algoritminen ajattelu, ohjelmointi ja robotiikka	Tutustutaan algoritmiseen ajatteluun, ohjelmointiin ja robotiikkaan. Tavoitteena laajentaa ja haastaa oppilaan ja opettajan ajattelua siitä, mitä algoritminen ajattelu ja ohjelmointi on ja missä kaikkialla ne näkyvät arjessa.	asiantuntija (LUT yliopisto, ei pysyvä käytäntö) dkp-opettaja luokanopettajan tukena (Lahti, perusopetus)	Valmis opetusmateriaali löytyy perusopetuksen intrasta. Lisäksi käytetään koulujen VexIQ-robotteja.	Laaja-alaiset: L1: Ajattelu ja oppimaan oppiminen L5: Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen Matematiikka: T2, T5, (T14), S1: Ajattelun taidot Kehitetään oppilaiden taitoja löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Suunnitellaan ja toteutetaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä. Paikallinen tarkennus: Viidennellä luokalla harjoitellaan suunnittelemaan ja toteuttamaan ohjelmia graafisessa ohjelmointiympäristössä. Syvennetään taitoa vertailla, luokitella ja asettaa järjestykseen, etsiä vaihtoehtoja systemaattisesti, havaita syy- ja seuraussuhteita sekä yhteyksiä matematiikassa. Käsityö: KS: T5, S3: Kokeilu: Harjoitellaan ohjelmoimalla aikaan saatuja toimintoja, joista esimerkkinä robotiikka ja automaatio. Kokeilujen pohjalta tuotetta tai teosta kehitetään vielä eteenpäin. Paikallinen tarkennus: Tutustutaan ohjelmointiin ja robotiikkaan.
5	Yrittäjyys-kasvatus, Nuorten NYT	Yrityssankari (NYT) (valinnainen)	Yrityssankari on toiminnallinen oppimiskokonaisuus, joka antaa lapsille mahdollisuuden oppia tärkeitä tulevaisuuden taitoja oman harjoitusryhtyksensä kautta sekä kokeilla taitojaan myyntitapahtumassa. Kokonaisuus tarjoaa valmiit materiaalit ohjelman toteuttamiseen, sisältäen painetut tehtäväkirjat oppilaille ja opettajan oppaan.	-	Painetun opettajan oppaan ja tehtäväkirjan oppilaille voi tilata NYT:n verkkosivuilta.	Laaja-alaisen osaamisen osa-alueita (L1-L7) harjoitellaan monipuolisesti ja erityisesti L6 Työelämään ja yrittäjyyteen harjaannuttavat taidot ovat keskiössä. Oppimateriaali tukee hyvin eri oppiaineiden tavoitteita.
6	Kulttuuri-ohjelma	Sinfonia Lahden konsertti	Kuudesluokkalaiset osallistuvat Sinfonia Lahden konserttiin Sibelius-talolla. Konsertissa voi eläytyä orkesterimusiikin äänimaailmaan ja tutkia esimerkiksi erilaisia soitinryhmiä ja rooleja orkesterissa.	Sinfonia Lahti	Opettajan materiaalin avulla voidaan tutustua konsertissa esitettävään musiikkiin, sinfoniaorkesterin soittimiin ja orkesterin toimintaan.	Musiikin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 3-6: Opetuksessa hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia. Musiikki 6.lk: T4 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia ääniympäristön ja musiikin elämykselliseen kuunteluun sekä ohjata häntä jäsentämään kuulemaansa sekä kertomaan siitä T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan musiikillisia kokemuksiaan ja musiikillisen maailman esteettistä, kulttuurista ja historiallista monimuotoisuutta
6	Kulttuuri-ohjelma	Radio- ja tv-museo Mastola	Radio- ja tv-museo Mastolassa tutustutaan sekä ainutlaatuisen Lahden radioaseman historiaan että yleisemmin radioiden, televisoiden ja puhelinten historiaan. Green screen -studioissa voi kokeilla esimerkiksi uutislähetysten tekemistä green screen -taustan avulla.	-	Museon valmistamassa materiaalisia annetaan ehdotuksia vierailun ajankäytöstä ja sisällöstä opettajan suunnittelun tueksi. Vierailun aikana ryhmillä on käytössä valmista materiaalia esim. tehtäväkortteja. Taustamateriaalia voi hyödyntää myös vierailun jälkeen.	Yhteiskuntaoppi 6.lk: T4 ohjata oppilasta tarkastelemaan median roolia ja merkitystä omassa arjessa ja yhteiskunnassa Suomen kieli ja kirjallisuus 6.lk: T6 opastaa oppilasta kehittämään monimuotoisten tekstien erittelyn, arvioinnin ja tulkitsemisen taitoja ja laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan sekä edistämään ajattelutaitojaan T7 ohjata oppilasta tiedonhankintaan, monipuolisten tiedonlähteiden käyttöön ja tiedon luotettavuuden arviointiin

6	Yrittäjyys- kasvatus, Nuorten NYT	Yrityskylä	Peruskoulun opetussuunnitelman tavoitteisiin vastaava oppimateriaali koostuu kymmenestä oppitunnista, joilla käsitellään yhteiskuntaa, taloutta, työelämää ja yrittäjyyttä. Oppimateriaali käydään opettajan johdolla läpi koulussa ennen Yrityskylä-päivää.	Yrityskylän oppimisympäristö Isku Centerissä	Jokaisella oppilaalla on oma Yrityskylä-viikko ja vapaaehtoinen Yrityskylä-sovellus käytössä. Opeopas tarjoaa opettajalle kymmenen valmista oppituntisuunnitelmaa. Ope voi valikoida suunnitelmasta omalle ryhmälleen sopivimmat harjoitukset ja tehtävät.	Yrityskylä Alakoulussa yhdistyvät kaikki laaja-alaisen oppimisen tavoitteet. Yrityskylä-oppimiskokonaisuuden avulla koulu voi päästä opetussuunnitelman perusteissa yhteiskuntaopissa vuosiluokille 4–6 asetettuihin tavoitteisiin.
7	Kulttuuri- ohjelma	Malva	Lahden visuaalisten taiteiden museossa Malvassa 7.-luokkalaisten tutustuvat ajankohtaiseen taidenäyttelyyn. Vierailulla voidaan harjoitella toimimaan taidemuseoympäristössä ja keskustelemaan erilaisista kuvista ja niiden herättämistä ajatuksista.	-	Museon valmistamassa materiaalissa annetaan ehdotuksia vierailun ajankäytöstä ja sisällöstä opettajan suunnittelun tueksi. Vierailun aikana ryhmillä on käytössä valmista materiaalia esim. tehtäväkortteja. Taustamateriaalia voi hyödyntää myös vierailun jälkeen.	Kuvataide 7.Ik: T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan, taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja käyttämään monipuolisesti kuvallisen tuottamisen menetelmiä T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan omista ja muiden havainnoista ja ajatuksista sekä perustelemaan näkemyksiään T8 ohjata oppilasta tarkastelemaan taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin merkitystä yksilölle, yhteisölle ja yhteiskunnalle historian ja kulttuurin näkökulmista
7	Kulttuuri- ohjelma	Pääkirjasto	Seitsemännellä luokalla tutustutaan Lahden pääkirjaston monipuolisiin palveluihin ja tiloihin sekä tiedonhakuun verkkokirjastosta.	pedagoginen informaattikko (Lahden kaupunginkirjasto)	-	Aidinkielen ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9: Aidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Suomen kieli ja kirjallisuus 7.Ik: T6 tarjota oppilaalle monipuolisia mahdollisuuksia valita, käyttää, tulkita ja arvioida monimuotoisia kaunokirjallisia, asia- ja mediatekstejä T16 kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden historiaan ja nykykirjallisuuteen, kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämysten hankkimiseen ja jakamiseen
7	Ympäristö- kasvatus- ohjelma	Vesitutkimuksia koulun lähivesistöllä	Oppilaat tekevät vesitutkimuksia koulun lähivesistöllä ja käyttävät monipuolisesti erilaisia tutkimusvälineitä, ottavat näytteitä, tutkivat pohjaeliöitä ja tutustuvat rantojen ekosysteemiin. Lisäksi oppilaat tutustuvat Vesijärven suojeluun.	Luontokoulu Kaislan ympäristökasvattajat ohjaavat vesitutkimukset	-	Biologia 7.Ik T1 Oppilas syventää tietoaan ekosysteemin perusrakenteesta ja toiminnasta. Hän oppii vertailemaan erilaisia ekosysteemejä. Oppilas oppii tunnistamaan lajeja. Paikallinen tarkennus Seitsemännellä luokalla tutustutaan vesiekosysteemiin, sen toimintaan ja lajintuntemukseen. Käsitelyn laajuuteen vaikuttaa käytössä oleva oppimateriaali. S1 Biologinen tutkimus Paikallinen tarkennus Seitsemännellä luokalla tutustutaan biologian tutkimusmenetelmiin ja -välineisiin. S2 Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön Paikallinen tarkennus Seitsemännellä luokalla tutustutaan mahdollisuuksien mukaan lähiluontoon ja harjoitellaan maastossa työskentelemistä.
7	Yrittäjyys- kasvatus, Nuorten NYT	Oma työ	Oma työ on monipuolinen työelämäosaamisen oppimiskokonaisuus yläkoulun 7.–9. luokille.	Digitaalinen oppimateriaali	Oppimiskokonaisuus sisältää neljä teemaa (ä 3 x 45 min oppituntia), Duunikoutsityöelämäsovelluksen & NYTin Maailman suurin etäTET-viikon.	Laaja-alaisista tavoitteista L6 työelämätaidot ja yrittäjyys sekä L1 ajattelu ja oppimaan oppiminen ovat keskiössä, kun oppilaat harjoittelevat toiminnallisissa ja yhteistyötä vaativissa tehtävissä työelämän pelisääntöjä ja pohtivat omaa tulevaisuuttaan.
8	Kulttuuri- ohjelma	Taidetestaajat	Taidetestaajat-kulttuurikasvatusohjelmassa Suomen kaikki kahdeksaluokkalaiset osallistuvat vierailulle yhdessä tai kahdessa taidekohteessa. Taidevierailujen jälkeen nuorilla on mahdollisuus jakaa ajatuksiaan, oivalluksiaan ja mielipiteitään taidetestaajia varten luodulla selainpohjaisella sovelluksella.	Taidetestaajissa mukana olevat taideorganisaatiot	Opettajan materiaalin avulla voidaan tutustua käyntikohteeseen ja vierailun sisältöön (konsertti, teatteriesitys, taidenäyttely) sekä taidelaitosten toimintaan. Joissakin kohteissa käyntiin voi liittyä myös työpaja.	Aidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9: Aidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Suomen kieli ja kirjallisuus 8.Ik: T9 kannustaa oppilasta laajentamaan kiinnostusta itselle uudenlaisia fiktiivisiä kirjallisuus- ja tekstilajityyppejä kohtaan ja monipuolistamaan luku-, kuuntelu- ja katselukokemuksiaan ja niiden jakamisen keinoja sekä syventämään ymmärrystä fiktion keinoista T16 kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden historiaan ja nykykirjallisuuteen, kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämysten hankkimiseen ja jakamiseen

8	Tiede- kasvatus Lahden Junn- Yliopisto	Kestävä elämäntapa - kokonaisuus	Kokonaisuudessa tutustutaan hiilijalanjälki-teemaan ja pohditaan kestäviä elämäntapoja		Valmis opetusmateriaali löytyy perusopetuksen intrasta. Lisäksi käytetään kaikille kouluille toimitettuja Ilmastopalapelejä.	Maantiede 8.Ik T4 kannustaa oppilasta pohtimaan ihmisen toiminnan ja luonnonympäristön välistä vuorovaikutusta sekä ymmärtämään luonnonvarojen kestävä käytön merkitys T10 tukea oppilasta kehittämään vuorovaikutus- ja ryhmätöitäitoja sekä argumentoimaan ja esittämään selkeästi maantieteellistä tietoa T12 tukea oppilasta kasvamaan aktiiviseksi, vastuullisesti toimivaksi ja kestävään elämäntapaan sitoutuneeksi kansalaiseksi Paikallinen tarkennus: Pohditaan omien kulutustottumusten vaikutusta kestävään tulevaisuuteen S6 Kestävä elämäntapa ja luonnonvarojen kestävä käyttö Biologia 8.Ik T13 ohjata oppilasta tekemään eettisesti perusteltuja valintoja Paikallinen tarkennus: Kahdeksannella luokalla ohjataan ja tuetaan oppilasta tekemään kestävä kehityksen mukaisia valintoja. T14 Innostaa oppilasta vaikuttamaan ja toimimaan kestävä tulevaisuuden rakentamiseksi S6 Kohti kestävä tulevaisuutta L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen
8	Yrittäjyys- kasvatus, Nuorten NYT	Vuosi yrittäjänä	Opiskelijalle ohjelma tarjoaa hauskan ja käytännönläheisen työkalun yrittäjyyden sekä työelämätaitojen oppimiseen. Ohjelman aikana opiskelijat perustavat yksin tai ryhmässä oikealla rahalla toimivan NYT-yrityksen omien kiinnostustensa ja taitojensa mukaan. Opiskelijat voivat halutessaan osallistua myös kansallisiin kilpailuihin ja tapahtumiin.		Valmiit materiaalit ja tehtävät	Vuosi yrittäjänä -ohjelma tukee laaja-alaisen osaamisen alueiden toteuttamista.
8	Yrittäjyys- kasvatus, Nuorten NYT	Taloussankari (valinnainen)	Oppilas tutustuu oman talouden hallintaan, kuluttamiseen, säästämiseen ja sijoittamiseen. Kokonaisuus koostuu maksuttomasta Taloussankari-mobiilipelistä sekä pelin sisältöjä syventävistä oppituntimateriaaleista.		Taloussankari-peli ja valmiit oppituntisuunnitelmat sekä materiaalit opettajalle	Oppimiskokonaisuus vastaa useisiin opetussuunnitelman laaja-alaisiin tavoitteisiin, minkä lisäksi siinä on huomioitu oppiainekohtaisia sisältöjä ja tavoitteita.
8	Ympäristö- kasvatus- ohjelma	Retki luonnonsuojelu- alueelle	Oppilas tutustuu kaupungin luonnonsuojelukohteeseen. Retken aikana vieraillaan metsässä ja/tai suolla ja opitaan luonnon terveys- ja hyvinvointivaikutuksista. Retkellä toimitaan yhdessä luokkahenkeä vahvistaen.			Biologia 8.Ik T1 Ohjata oppilasta ymmärtämään ekosysteemin perusrakennetta ja toimintaa sekä vertailemaan eri ekosysteemejä ja tunnistamaan lajeja. Paikallinen tarkennus: Kahdeksannella luokalla painopiste on metsäekosysteemeissä, sen toiminnassa ja lajintuntemuksessa. Kahdeksannella luokalla tutustutaan mahdollisuuksien mukaan lähiluontoon ja harjoitellaan maastossa työskentelemistä. T12 innostaa oppilasta syventämään kiinnostusta luontoa ja sen ilmiöitä kohtaan sekä vahvistamaan luontosuhdetta ja ympäristötietoisuutta S2 S6 Tutkimusretkiä luontoon ja lähiympäristöön Kohti kestävä tulevaisuutta: Tutustutaan luonnonsuojelun tavoitteisiin, keinoihin ja saavutuksiin. Liikunta 8.Ik T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan erilaisia liikuntamuotoja ja harjoittelemaan parhaansa yrittäen T8 ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säatelemään toimintaansa ja tunnelmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen S2 Sosiaalinen toimintakyky Myönteistä yhteisöllisyyttä lisätään ryhmätehtävillä. Terveystieto 8.Ik T1 ohjata oppilasta ymmärtämään terveyden laaja-alaisuutta, terveyden edistämistä sekä elämänkulkua, kasvua ja kehitystä voimavaroiltoisesti T5 ohjata oppilasta syventämään ymmärrystään fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta terveydestä ja niitä vahvistavista ja vaarantavista tekijöistä ja mekanismeista sekä tukea oppilaan valmiuksia käyttää näihin liittyviä käsitteitä asianmukaisesti T9 ohjata oppilasta ymmärtämään ympäristön, yhteisöjen, kulttuurin, ja tieto- ja viestintätekniologian merkitystä terveydelle ja hyvinvoinnille L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot
9	Kulttuuri- ohjelma	Lahden Nuorisoteatteri	Yhdeksännellä luokalla tutustutaan teatteriin nuoren näkökulmasta ja nähdään Lahden Nuorisoteatterin ajankohtainen esitys Pikku-teatterissa. Samalla teatteriin voidaan tutustua myös harrastuksena, sillä Nuorisoteatterin näyttelijät ovat teatteria harrastavia, noin 16-22 -vuotiaita nuoria.	Lahden Nuorisoteatteri	Opettajan materiaalin avulla voidaan tutustua esitettävään näytelmään, joihinkin esityksen teemoihin ja teatterin toimintaan.	Aidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 7-9: Aidinkielen oppimisympäristöön kuuluu myös koulun ulkopuolinen kulttuuri- ja mediatarjonta. Suomen kieli ja kirjallisuus 8.Ik: T16 kannustaa oppilasta avartamaan kirjallisuus- ja kulttuurinäkemystään, tutustuttaa häntä kirjallisuuden historiaan ja nykykirjallisuuteen, kirjallisuuden eri lajeihin sekä auttaa häntä pohtimaan kirjallisuuden ja kulttuurin merkitystä omassa elämässään, tarjota oppilaalle mahdollisuuksia luku- ja muiden kulttuurielämyksen hankkimiseen ja jakamiseen T17 ohjata oppilasta tutustumaan Suomen kielelliseen ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen, suomen kielen taustaan ja piirteisiin ja auttaa oppilasta pohtimaan äidinkielen merkitystä sekä tiedostamaan omasta kielellisestä ja kulttuurisesta identiteetistään sekä innostaa oppilasta aktiiviseksi kulttuuritarjonnan käyttäjäksi ja tekijäksi

9	Ympäristö- kasvatus- ohjelma	Radiomäki Salpausselkä Geopark -kohteena (valinnainen)	Oppilas tutustuu Radiomäellä Lahden seudun luonnonmaisemien kehitykseen. Salpausselkä Geoparkin asiantuntijat kertovat jääkauden jäljistä Lahdessa.			Maantieto 9.Ik T2 ohjata oppilasta tutkimaan luonnonmaantieteellisiä ilmiöitä sekä vertailemaan luonnonmaisemia Suomessa ja muualla maapallolla. Oppilas oppii luonnonmaantieteellisten ilmiöiden vaikutuksia. Hän oppii tunnistamaan ja kuvailemaan luonnonmaisemia Suomessa ja muualla maapallolla. Paikallinen tarkennus: Tutkitaan maapallon luonnonmaantieteellisiä alueita. Kahdeksannella tai yhdeksännellä luokalla perehdytään Suomen sekä Lahden seudun luonnon erityispiirteisiin ja maisemaan. T13 ohjata oppilasta arvostamaan alueellista identiteettiään sekä luonnon, ihmistoiminnan ja kulttuurien moninaisuutta sekä kunnioittamaan ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa S4 Muuttuvat maisemat ja elinympäristöt: Tarkastellaan oman kotiseudun erityispiirteitä. Tutkitaan esimerkkien avulla maailman eri alueiden luonnon- ja kulttuurimaisemia. S5 Ihmiset ja kulttuurit maapallolla Paikallinen tarkennus: Yhdeksännellä luokalla tarkastellaan luonnon-ja/tai kulttuurimaisemia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä eri aluetasolla. Tutustutaan oman lähiympäristön erityispiirteisiin.
9	Yrittäjyys- kasvatus, Nuorten NYT	Yrityskylä (NYT) Lahden JunnuYliopisto, LUMA-tutkimuksia Tiedeluokka SOLUssa (HY)	Kokonaisuuden muodostavat opekoulutus, viisi Yrityskylä-oppituntia, pelitilanne peliarenallamme sekä loppurefleksointi. Yrityskylä Yläkoulun peliarenalla oppilaat johtavat kilpaa oikeaa yritystä kansainvälisillä markkinoilla. Oppilaiden toisiaan vastaan kilpailevissa johtoryhmissä jokaisella on oma vastuualueensa. Pelin aikana tiimit valmistavat ja myyvät tuotettaan asiakkaille ja johtavat yritystä yhden vuoden ajan.	NYT-Yrityskylä Lahden Isku Centerissä	Oppituntien aikana oppilaat tutustuvat muuttuvaan työelämään sekä vastuulliseen yritys- ja liiketoimintaan digimateriaalin avulla. Oppimiskokonaisuuden tarina vie oppilaat ensin työnhakijoista yrityksen työntekijöiksi ja lopulta yrityksen johtoon.	Laaja-alaisen osaamisen osa-alueita harjoitellaan monipuolisesti. Oppimateriaali tukee hyvin yhteiskuntaopin ja oppilaanohjauksen tavoitteita.
9	Tiede- kasvatus Lahden Junnu- Yliopisto	Yrityskylä (NYT) Lahden JunnuYliopisto, LUMA-tutkimuksia Tiedeluokka SOLUssa (HY)	Tiedeluokka SOLU: Vierailu koostuu ohjatuista, opetussuunnitelmaa tukevista luonontiedetoista. Oppilaat ratkaisevat kuvitteellisen rikosmysteerin tutkimalla johtolankoja joko kemian, biologian tai maantieteen keinoin.	Päijät-Hämeen LUMA-keskuksen (Helsingin yliopisto) asiantuntijat ohjaavat vierailun.	ei todettua tarvetta	Vierailukäynti tukee luonnontieteiden opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä. Riippuen vierailukerrasta toiminta linkittyy joko maantieteen, biologian tai kemian tavoitteisiin ja sisältöihin. Biologia T7 ohjata oppilasta kehittämään luonnontieteellistä ajattelutaitoa sekä syy- ja seuraussuhteiden ymmärtämistä T8 opastaa oppilasta käyttämään biologian tutkimusvälineistöä ja tieto- ja viestintäteknologiaa T10 ohjata oppilasta tekemään tutkimuksia sekä koulussa että koulun ulkopuolella Kaikissa: S1 Biologinen tutkimus Maantieto T6 ohjata oppilasta kehittämään tilatajua sekä symboleiden, mittasuhteiden, suuntien ja etäisyyksien ymmärtämistä T7 ohjata oppilasta harjaannuttamaan arkielämän geometiataitoja sekä lukemaan, tulkitsemaan ja laatimaan karttoja ja muita malleja maantieteellisistä ilmiöistä T8 ohjata oppilasta kehittämään maantieteellisiä tutkimustaitoja T10 tukea oppilasta kehittämään vuorovaikutus- ja ryhmätöytäitoja sekä argumenttoimaan ja esittämään selkeästi maantieteellistä tietoa Kaikissa: S1 Maapallon karttakuva ja alueet Kemia T3 ohjata oppilasta ymmärtämään kemian osaamisen merkitystä omassa elämässä, elinympäristössä ja yhteiskunnassa T5 kannustaa oppilasta muodostamaan kysymyksiä tarkasteltavista ilmiöistä sekä kehittämään kysymyksiä edelleen tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohdiksi T7 ohjata oppilasta käsittelemään, tulkitsemaan ja esittämään omien tutkimustensa tuloksia sekä arvioimaan niitä ja koko tutkimusprosessia T12 ohjata oppilasta käyttämään ja arvioimaan kriittisesti eri tietolähteitä sekä ilmaisemaan ja perustelemaan erilaisia näkemyksiä kemialle ominaisella tavalla T15 ohjata oppilasta soveltamaan kemian tietojaan ja taitojaan monilaisissa oppimiskokonaisuuksissa sekä tarjota mahdollisuuksia tutustua kemian soveltamiseen erilaisissa tilanteissa kuten luonnossa, elinkeinoelämässä, järjestöissä tai tiedeyhteisöissä Kaikissa: S1 Luonnonmaantieteellinen tutkimus